

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

IX. An Antecedens Inimpedibile tollat Libertatem actûs subsequentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CON TROVER SIA IX.

ANTECEDENS INIMPEDIBILE.

*An hoc tollat libertatem actus
subsequentis.*

30. **E**X dictis patet, non errasse P. Haunoldum, supponendo illud principium veluti certissimum: *Quidquid ex impedibili in existendo per necessariam consequentiam sequitur, impedibile est*: Quia verò Adversarius maluit sine fundamento sparsæ fabulæ, atque à Francisco Sylvio 1. p. q. 19. a. 8. fide alienâ relata, de dicto principio à Sixto IV. condemnato, fidem dare, quàm rei veritatem ex fideli relatione Eminentiissimi Card. de Lugo disp. 26. de Incar. sect. 6. n. 72. & Bernardi Aldrede 1. tom. in 1. p. disp. 23. sect. 2. intelligere, ad quos duos AA. P. Haunoldus lib. 1. n. 27. illum ablegaverat. ideo hic citati Card. de Lugo Verba adscribere operæ pretium duxi. [Quod attinet, inquit, ad historiam illius condemnationis, scire oportet, eam sæpius à multis fuisse quaesitam, tam Romæ, quàm Lovanii, nusquam inveniri potuisse. Imò cum nuper Illustriss. & Reverendiss. D. Didacus Alvarez, Archiepiscopus Tranensis super hoc ipso Lovanienſi Academia scriptisset, responſum habuit litteris datis ad ipsum die 6. Junij anni 1631. in quibus Decanus & Facultas Theologica fatentur, se illam censuram diligenter quaesitam in Archivis Theologicæ, & Philosophicæ Facultatis, non potuisse reperire, nisi solum vetustam chartulam, manuscriptam, de Rivo subscriptam, cujus mox fiet mentio; quarum litterarum exemplum Authenticum apud me habeo. Ad majorem tamen securitatem ego denuo repetitâ diligentia curavi, quidquid in hoc lateret, in lucem produci; & tandem inventus fuit Lovanii liber quidam manuscriptus, & conscriptus, ut apparet circa illud tempus, quem communicavit, & transcribendum dedit R. D. D. Guilielmus Mercerus, Decanus S. Petri, & S. Theologiæ Doctor, & Professor Primarius: in quo habentur primò 8. propositiones Petri de Rivo, quæ ibi latissimè oppugnantur ab aliquo, vel aliquibus ex eadem Universitate. Deinde tres aliæ propositiones ejusdem Petri de Rivo. Deinde censura Lovanienſis, & tandem sententia Romæ prolata à Vicario Generali Papæ, & revocatio ibidem facta. Ex his autem omnibus constat apertè, propositionem censuram in illo Doctore non fuisse illam, quæ refertur: *Quod ex impedibili sequitur per necessariam consequentiam, impedibile est*. Sed hanc. *Quod ex precedenti Ordine successiva durationis sequitur per necessariam consequentiam, necessarium est impedibile est*. Quæ quidem merito reprobata fuit, cum sit hæretica, & erronea;

quia ut illi Doctores contra Rivam bene obieiebant, Revelatio Dei de peccato Antichristi, præcedit Ordine successionis ipsum peccatum, quod ex illa per necessariam consequentiam infertur; & tamen peccatum non est simpliciter necessarium, vel impedibile. In Cardinalis, qui Romæ scripsit, & in horum fidem plura subjunxit, quæ apud ipsum legi possunt.

31. Sed permisso principio à P. Haunoldo usurpato sine anathematis notâ, inquit Adversarius: saltem evidens est, quod hoc ipsissimum argumentum sibi objecerit, & solvens Angelicus Doctor hic q. 19. a. 8. Ubi querit. *Utrum Voluntas Dei necessitatem rebus volitis imponat*. Et pro ratione dubitandi subiungit. [Omnis causa, quæ non potest impediri, ex necessitate suum effectum producit: sed Voluntas Dei non potest impediri: dicit enim Apostolus ad Rom. 9. Voluntas ejus quis resistit? ergo Voluntas Dei rebus volitis necessitatem imponit.] Deinde verò respondet dicendo. [Quod ex hoc ipso, quod nihil Divinæ Voluntati resistit, sequitur, quod non solum fiant ea, quæ Deus vult fieri, sed quod fiant contingenter vel necessariò, quæ sic fieri vult.] Verùm ex his non ostendit Adversarius, quod hoc ipsissimum argumentum, prout à P. Haunoldo & ab alijs nostris Doctoribus usurpatur, Angelicus Doctor sibi objecerit. Nam argumentum constituitur in hoc principio. *Quidquid ex impedibili in existendo per necessariam consequentiam sequitur, impedibile est*. S. Doctor autem nec in objectione, nec in solutione sui argumenti dicit, quod Voluntas Dei non possit impediri quoad existentiam, sed quod liberum arbitrium non possit facere, in loco hujus decreti ab æterno positum fuerit aliud decretum; sed quod ex suppositione existentie impedibilis nulla creatura possit resistere decreto, quod minus ab arbitrio creato libere ponatur effectus, si eum voluit libere poni, nihil impedibiliter decernendo, quod pro priori naturæ existens inevitabiliter connectatur eum effectui. Unde mox in responsione ad 3. dicit. [quod posteriora habent necessitatem à prioribus secundum modum priorum: & ea quæ sunt à Voluntate Divina talem habent necessitatem, qualem Deus vult ea habere, scilicet absolutam, vel conditionalem tantum.] Quasi diceret, si priora, scilicet præscientia Dei, & decretum prædefiniens actum, ponuntur quoad existentiam impedibiliter, & sub hypothesei futuritionis conditione etiam posteriora ponuntur tantum impedibiliter, & necessitate conditionatâ, quâ fatemur poni actum præscitum, & prædefinitum, si nimirum præscientia & prædefinitio Dei ab æterno exierit.

32. Ex quo patet ulterius sensus prædictorum Verborum. [Quod ex hoc ipso, quod nihil Divinæ Voluntati resistit, sequitur quod]

quod non solum fiant ea, quæ Deus vult fieri, sed quod fiant contingenter vel necessariò, quæ sic fieri vult.] Quibus Adversarius etiam potuisset adungere testimonium S. Anselmi in Concordia præscientiæ & prædestinationis c. 1. dicentis.

[Quoniam quod Deus vult, non potest non esse: si Deus vult Voluntatem humanam nullà cogi vel prohiberi necessitate ad Volendum, tunc necesse est Voluntatem esse liberam, & esse quod vult.] Non enim sensus utriusque testimonij est iste, quod agens creatum agat liberè præcisè per hoc, quod Deus velit illud liberè agere; sicut è contra non agit necessariò præcisè per hoc, quod Deus velit illud necessariò agere: sed per hoc agit liberè, quatenus neq; à natura sua est determinatum ad producendum hunc solummodo effectum, sicut v. g. ignis est determinatus ad producendum ignem & calorem, neque à Deo per accidens prædeterminatur (sicut tamen Adversarius ait prædeterminari humanum arbitrium) per aliquid, quoad existentiam inimpedibile, pro priori naturæ infallibiliter connexum cum certo effectu. Et per hoc agit necessariò, quatenus ipsum agens alterutro modo est determinatum ad producendum hunc solummodo effectum. Unde sicut Deus non posset velle, ut ignis liberè produceret calorem, sic non posset velle, ut arbitrium creatum pro priori naturæ inimpedibiliter prædeterminatum ad amorem, liberè produceret amorem. Supponunt itaq; ambo SS. Patres, cum dicunt, agens creatum non solum ponere effectum, quem Deus vult poni, sed etiam eo modo ponere, quo vult poni, quod Deus, quando vult actum secundum liberum vel necessarium, velit etiam actum primum proportionatum, nempe ut ex parte agentis creati nihil deur pro priori naturæ, quoad existentiam ab illo agente inimpedibile, & simul ineluctabiliter connexum cum actu secundo, quando eum Deus vult liberè poni; vel ut deur aliquid inimpedibile, ac inimpedibiliter connexum, quando eum vult necessariò poni: quam declarationem suorum Verborum aperte significavit ipse Angelicus Doctor, in cii. q. 19. a. 8. in C. hæc immediatè subnectens. *Ei ideo quibusdam effectibus Deus apravit causas necessarias, quæ deficere non possunt, ex quibus effectus de necessitate proveniunt: quibusdam autem apravit causas contingentes, defectibiles, ex quibus effectus contingenter eveniant.* Non igitur propterea effectus voliti à Deo eveniunt contingenter, quia cause proxima sunt contingentes, (nam si prædeterminarentur à Deo, etiam si secundum se essent contingentes & indifferentes ad actus oppositos, prout est omne arbitrium liberum, tamen effectus voliti à Deo non evenirent contingenter) sed propterea, quia Deus voluit contingenter evenire, contingentes causas ad eos præparavit: removendo, quidquid earum contingentiz seu

libertati obstarer, & dando cognitionem directivam indifferentem, auxiliâque indifferentia. Unde quia prædeterminatio non est præparatio contingentiz causarum, etiam si procedat à primo Libero, sed quia potius est sublativa contingentiz, seu indifferentiz, neque potest dici principium quo, vel radicale, vel causale libertatis.

CONTROVERSIA X. MENSURA ÆTERNITATIS.

An Deus videat futura in sua æternitate.

33. Videtur Adversarius P. Haunoldum lib. 1. n. 256. sibi fingere hostem, quia iste non alio sensu negat, futura esse Deo realiter ab æterno præsentia, quàm quo aliqui, saltem tuo modo loquendi, illud malè affirmabant, non advertentes, aliud esse, inquit P. Haunoldus, futura in tempore coexistere æternitati Dei, quæ identificatur ipsi Deo, & est indivisibilis; aliud: accipere denominationem existentis ab æterno ab æternitate Dei; adeoq; esse Deo præsens ab æterno seu per totam æternitatem: hoc posterius quoniam tam falsum est, quàm falsum est, me per hoc, quod hic coexistam Deo, & ejus Immensitati, hoc ipso etiam esse ubique. Ita P. Haunoldus, & verissimè: Nam per æternitatis indivisibilitatem, & infinitam coextensionem ad illas temporis differentias, in quibus aliquando existent, quæ sunt futura, non possunt dici Deo realiter ab æterno præsentia, ut Adversarius existimat: æternitas Dei enim non facit creaturas ab æterno præsentia Deo, sed tantum ab æterno facit, in tempore, quo aliquando existent, Indivisibili æternitati præsentia. Unde Angelicus Doctor 1. p. q. 14. a. 8. ad 2. inquit [Scientia Dei est causa rerum, secundum quod res sunt in scientia. Non fuit autem in scientia Dei, quod res essent ab æterno. Unde quamvis scientia Dei sit æterna, non sequitur tamen, quod creaturæ sint ab æterno.]

34. Neque P. Haunoldus quoad hoc alios quosdam non ignobiles Thomistas impugnavit, quod non admiserint maiorem præsentialitatem creaturarum ab æterno, quàm merè objectivam; sed impugnavit, quod hanc præsentialitatem objectivam dixerint esse unicum medium & rationem cognoscendi futura, ac proinde dandi præsentialitatem objectivam: quia S. D. q. 14. a. 13. expressè dicit. [Omnia, quæ sunt in tempore, sunt Deo ab æterno præsentia, non solum eâ ratione, quâ habet rationes rerum (Ideales, dantes esse obiectivum) apud se præsentia, ut quidam dicunt; sed quia ejus intuitus fertur ab æterno supra omnia, prout sunt in